„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин. на пола године 16 дин.
на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 189. У Новом Саду у уторак 15. (27.) децембра 1887. ГОДИНА XXII.

СРБИЈА.

У Србији је врло зло стање. Цео савез између либерала и радикала виси о концу и као да су му дошли већ последњи дани. Недавно је министар полиције Радивоје Милојковић добио је од радикалне већине у скупштини неповерење, а он у *место* да оде, остао је да спроведе накнадне изборе. Ти избори су зато и испали онако, да се напредњаци могу злурадо смејати . . .

У нишком срезу је полиција, видећи да су радикали у већини, растерала бираче. Но бирачи радикални, већа половина свију бирача, скупише се у другом селу, спроведоше избор и издаше изабраницима пуномоћ. На другим местима било је такође силе и апшења. Два радикална посланичка кандидата и једно двајестину изборника ухапшени су пред избор . . . У Зајечару, у најсигурнијем месту радикала, где је биран Никола Пашић обично једногласно, и где је после њега под Христићем и напредњацима увек биран радикал, сад је полиција изабрала либерала. У неким местима је и опет покварен избор. Оваких избора, као што су ови од прошлог петка, није видела Србија. Но друго се није могло ни очекивати. Два дана пред тим изборима добио је министар полиције од радикала у скупштини неповерење . . . Сад је он њима показао шта може.

„Одјек“ орган радикала, који је до сад увек стишавао и блажио, устао је у најновијем броју отворено против министра полиције. Радикална већина у скупштини даће му наново неповерење и, ако Ристић не напусти Радивоја, може доћи до распада савеза.

Заиста је врло жалосно, што дотле долази. Али нека се баш и поново савез подржи, ствари у Србији су ипак — очајне. Та видите ли ви ту скупштину? Она харчи време у ситницама, она не зна шта ће. Падне по који значајан и добар предлог, ал тај иде на одбор, оданде се враћа у скупштину, скупштина га прима и упућује влади, да га влада донесе у виду закона. А влада зна, да то не може извести. Види то и скупштина, знају то посланици, па зато и долазе у скупштину без икакве воље, као на кланицу. Њима је казано, да не може бити оно, што они хоће. Могу се у скупштини мало извикати, то је све. Под тим утицајем, прогласила је скупштина предлог министра финанције о зајму, да није хитан. То значи: посланици немају смелости да задужују земљу, јер виде да не могу ништавише осим тог дуга спровести. Ето под тим околностима се находи скупштина, и у том часу се налазе људи, који гледају да задовоље своју партијску сујету, т. ј. гледају да силом и апшењем изаберу неколико либерала више. Стање у српској скупштини је несносно, и они скандали при последњим изборима могу да буду она капља, која ће да преврши меру.

Ми ћемо бити у стању ово дана да изнесемо врло немилу ствар из Србије. Ми кад смо пре једно 10 дана саветовали радикалној већини у скупштини, нек пази шта ради, нисмо то чинили бадава. Ми смо видели, да она као већина носи у првом реду одговорност и да ће се изиграти пред народом, ако не буде била у стању да оправда све ово, што се дешава. А то оправдати не може нико.

Но као што рекосмо, о томе опет после неколико дана. А за сад велимо само то: читава данашња парламентарна мука у Србији морала би се скоро окренути и добити други вид, баш и да није било оних насиља при изборима. Ти избори ће бацити необично ружну сенку на савез, и то ће ићи у рачун напредњацима, а могло је проћи и без тога. Ствари у Србији могле су добити други вид, достојнијим начином. А да овако нису могле дуго остати, то је видео свако, ко је боље обавештен о оном, што се у Србији дешава.

Ратни изгледи.

— Јављају из Одесе и то полузваничној „Пол. Кор.“: „Јужна руска пристаништа, нарочито Одеса и Севастопољ пуни су силних лађа, које преважају руске војнике. Говори се, да ће те лађе превести 500.000 војника у Батум, у Кавказ и у Арменију.

— Јављају из Кракове: Све руске жељезничке управе у централној Русији добиле су налог, да трећи део својих жељезничких чиновника и послужитеља ставе од 1. марта руској влади на расположење.

— „Новоје Времја“ пише: Русија се више од Ристића и од званичне Србије ничему не нада Али народ у Србији мисли друкчије но Ристић, па ће то ако буде нужде и доказати.

— Јављају из Софије: Бугарска скупштина претресала је војени буџет за идућу годину. Скупштина је усвојила, по владином предлогу, војени буџет, у износу 23 и по милијона франака. То значи Бугарска ће издати за војене потребе до године неких 5, милијона динара више но ове године.

Српска народна скупштина.

ЈЕДАНАЈСТА РЕДОВНА СЕДНИЦА.

(Извештај дописника „Заставе.“)

Београд, 11-ог децембра.

Седници је председавао председник Тодор Тудаковић. После неки примедаба оверовљен је записник прошле седнице.

Прочитани су поздрави и предлози посланички. Ово су важнији:

Павле Солдатовић и друг предлажу да се Милутин Гарашанин оптужи. — Овај је предлог скупштина прогласила као хитан и упутила га законодавном одбору.

Тутуновић предлаже да се подигне споменик погинулим борцима у рату за српску слободу и независност 1876/77. год.

Читају се питања (интерпелације) на поједине министре.

Св. Карапешић пита министра просвете, како је могао постати професором велике школе Драг. Мишковић, кад је он само 7 месеци био суплент и Стаменковић, кога шк. савет није ни изабрао? (Хитно).

Питања су упућена појединим одборима, а затим су прочитане молбе и жалбе приватних лица и од општина. Ту се тражи заштита српских заната од стране конкуренције, оснивање занатлијских школа, удари трошарина на стран еспап и т. д.

Секретар чита два краљева указа, којима се овлашћује министар унутр. дела да скупштини поднесе предлог за измене и допуне општ. власти (хитно), — и министар просвете да поднесе скупштини предлог о измени и допуни закона о гимназијама (законод. одбору.)

Министар унутрашњих дела одговара на интерпелацију поп Рад. Луковића о арнаутским упадајима. Чинило се све да се то спречи. Арнаути су били изазивачи, ма да турске власти и нас криве. Сад се дошло до споразума, да се то спречи. Изаслала се комисија српско-турска за извиђај. Наш пуномоћник јавља, да већ 8 дана није било на граници судара. Учестаће се карауле, на пограничне чуваре пријавило се 2000 људи. Чиниће се све што се може.

Милојевић: Неће се спречити арнаутски упадаји. Арнаути се не бију на граници, већ упадају у унутрашњост земље, где нема стражаре. Ту робе и убијају. Треба крстарећих одељења.

Поп Таса вели да ваља свима пограничним крајевима дати оружје. Чим ће ти људи да се бране од хајдука и лопова.

После говора да се при намештању стражара чине злоупотребе, узет је на знање министров одговор.

Министар просвете одговара на питање о подизању оних школа, које су у рату 1876/77. порушене. За ту циљ одређено је 600,000 дин. Новац је стављен на расположење мин. грађевина, од 29 школа сазидано је 17, још треба да се сазида 12, за које имамо 200,000 дин. У Вел. Извору подигнута је школа средствима енглеског просветног друштва.

Величковић вели, да би у Слатини требала српска школа. Тамо је једна Влахиња повлашила цело српско село. Људи имају српска имена, а говоре влашки.

Одговор министров се прима.

Министар просвете одговара на питање о намештању три неспособна човека за свештенике. Показује писмо митрополита Мраше, да је дотичне људе наместио као од примерног владања, а незна да су они били механџије, казанџије и угљари. — Министар обећава да ће од сад водити бригу, да се таки људи више не рукополажу.

Ст. Рибарац: Није га одговор Мрашин изненадио, а зна, да неће никога ни изненадити. Од како је нестало старе поглавице наше цркве, настао је хаос. И ово је посљедица садањег стања. Један од рукоположених је напредњачки двогласац, иначе је механџија, сад је поп. Други је казанџија. Његов друг казанџија чудим се од куд му друг поста поп (смеј.) Нека се донесе одлука: Скупштина осуђује поступак црквене управе. (Тако је.) Католичку пропаганду на Балкану неће паралисати свештеници механџије и казанџије.

Поп Таса: Један од рукоположених био је и стругар, други живи са туђом, неразвенчаном женом, трећи је угљар. Нека влада изјави, да је с тим поступком незадовољна и да не сматра те људе за свештенике.

Катић говори о опадању верске свести од дана кад је владиком постао Корнелије и подобни. Чуди се, што нису и гори људи запопљени. Нека се најстрожије казне они, који су те људе рукоположили.

Поп Прокопијевић: Има пуно богослова, који немају места. Митрополит нас дакле обмањује, да је тражио богослове за мања места, па није нашао. Свештенички је чин био понижен за време напредњака. Владика није хтео богослова запопити, док није донео од кмета сведоџбу о свом владању. Зар ће и сад бити понижена? Нек се ова ствар изврши, па нек се сви кривци казне по светом писму: „коме је више дато, нек се више и казни“!

Министар просвете позива предговорника да повуче своју реч „обмануо“ натраг јер она вређа.

Поп Прокопијевић: Чисто се може доказати, може се и жигосати. Не повлачи реч. (Врло добро).

Поп Данило: Ми оваке ствари узимамо олако. Биће и одсад сличних рукоположења. Министар је обећао, да ће томе стати на пут. Видићемо. Нека се оној тројици забрани вршити дужности.

Аврам Миловановић: Нека министар поднесе предлог, да се нико не запопи без богословије, Ако богослов неће да оде у мало место, нека не добије ни боље.

Ранко Тајсић: Чуди се одкуд неће да се прими богослов парохије. Овај поступак око рукоположења треба осудити. То није за шалу. Свештеник није полицајац.

Рибарац: Подижемо глас против митрополи-

ЛИСТАК.

КЊИЖЕВНА КРАЂА.

КАТАНСКА БУНА У ШАПЦУ 1844. ГОДИНЕ.

Пише Јован Милинковић (Алавантић) адвокат шабачки.

(Наставак.)

Г. парох шимуновачки, који вели, да је буну катанску описао по свом знању и по казивању његовог оца Деше, саучесника Стојановог, доказује са писмима кнез Михаиловим и др. да је он т. ј. кнез Михаило ову буну са Богићевићем заснивао, и вели да то позитивно зна. Прво писмо кнеза Михаила, што га је писао Богићевић 30. августа 1843. званично, то јест под ВН. 76. У Србији је ВН. значила височајша нумера т. ј. књажева; пита: „какво је расположење народа према нашој ствари и може ли се на њега и колико ослонити.“ (стр. 9.)

Г. парох пред тим, вели, да је кнез Михаило, прешав 25. августа у Земун дипломатским путем отпочео борбу против уставобранитеља и узурпатора Вучића. То је доиста било, и зна се, да је на дипломатском пољу кнез Михаило и победио. Оно писмо кнез Михаилово, није дакле одређено за буну, него за обавештење о расположењу народа, колико се на њ може ослонити при новом избору; а да оно није писано 1843. него 1842. 30. августа, сведочи још и височајша нумера на писму, пошто је кнез Михаило, још сматрао се као кнез српски, и ако је уступио сили Вучићевој и пребегао у Земун, и одатле отишао својој сестри и свом зету у Банат на њихов спахилук. Ту је г. парох без никакве невоље створио једну фалсификацију, означивши у писму кнез Михаилову, место 1842. 1843. годину. Да је писмо писано (ако је то јест писано, а није измишљено), 1842. осим височајше нумере (ВН.) сведочи и то, што се у њему говори, да је добио цариградску пошту и шиље Богићевићу писма Антића капућехаје, који је одиста био то, за владе кнез Михаилове, а после је збачен и дошао је на његово место један од партаје Вучићеве, Симић, а у августу 1843. Лазо Теодоровић. Најпосле, неда се претпоставити, да би кнез Михаило своја писма 1843. од августа месеца писао под височајшом нумером, кад је 15. јуна 1843. год. Карађорђевић поново изабрат народом, и утврђен сизереном султаном, и покровитељем руским царем Николом; а још то се доказује и другим писмом кнеза Михаила, које ће ниже изложена од септ. 1844. у ком нема нумере.

Почем је ово друго писмо, кнез Михаило писао у то време, кад ће Стојан са својим катанама упасти у Србију, а г. парох зна, он све каже да позитивно зна, да је кнез Михаило конспиратор буне исте, па то доказује његовим писмима, то ваља кнез Михаилово писмо од септ. 1844. год. у целости изложим:

Љубезни Мали!

Почем бабо у Беч приспео буде, који сутра за тамо полази, поручићеш налог, да одеш у Земун, гди ћеш од г. Димитрија Петровића онд. трговца полвцу на новце — које из Србије сад примити имам — добити, а тако исто предати ће ти бити и вођени до сад моји у Србији с добрама мојим рачуни, које ћеш са собом понети.

Предходитено те о више наведеном извештавајући, како би и ти, ако би што своје, пре него што тамо пошао будеш у ред поставити имао, поставиш, усрдно те поздрављам и пребивам ти

У Тепелицу 20. септ. 1884.

доброжелећи
Михаил М. Обреновић.

Из овога писма (стр. 25.) нико не може извести никакву сумњу, да је на буни радио, али г. парох, који као претеран Обреновићевац, (и ако му несрећом, није пала сикира у мед), даје други смисао томе писму, и вели, да то писмо „хитично говори о новцима из Србије и рачунима о добрима његовим, а ваља разумети новце од Богдановића, као што му Медаковић у писму своме толкује; а рачун о добрима његовим, то је рачун мога отца, што је на мајке Стојанове потрошио.“

Још једно писмо, цитира у целости г. парох, што је тај Мали, са оним горњим кнез Михајловим писмом у једно исто време примио, и вели, да је тај Мали главом Стојан Јовановић, кога су на двору Обреновића, тако звали. То друго писмо гласи овако:

Љубезни Мали!

Кад овај премилом руком писани верман примиш отићеш „Zack und pack“ у Земун.

Тамо ћеш наћи г. Богдановића и тамо ћеш примити паре, па итај онамо, одкуд ти није требало ни одмицати се. Доћи ћеш управ к нами, да ти пут покажемо, јер се бојати да га ниси заборавио.

Поитај да ме затекнеш.

Знаш чији сам
Чемер.

Нити се зна, кад је ово писмо писано, ни где је писано, и ко је тај под анонимним: Чемер. Г. парох и то објашњава, да је то Медаковић, (стр. 24) јер је његовом руком написано; но не треба заборавити, да г. парох при дну, на стр. 23. каже, да је Стојан по нарочитом човеку оба горња писма добио, и онда морамо Чемеровом писму такође дати датум кнез Михаилова писма, т. ј. 20. септ. 1844. год. па да идемо даље.

Ове јесени у више бројева „Стражилова“ штампао је исти г. парох више писама кнез Михаилови, са чудном ортографијом, што до-

товог поступка. Нека се рукоположени разјуре. Нека уђе у записник скупштинска осуда.

Састанак је почео у 10 сати а свршен је у 2 по подне.

* * *

ДВАНАЈСТА РЕДОВНА СЕДНИЦА.

Београд 12. децембра.

(ив.) Прозивају се посланици.

Предс. изјављује да мало има посланика. Треба уредније долазити. Биће примером да предложим, да онај који на време не дође, неће добити дневницу. (Врло добро.) Сад не можемо радити јер нема довољан број посланика. Да сачекамо док још који дође. Чека се неких четврт сата. Долазе посланици и седница почиње. Читају се предлози:

Читају се питања на министре: На министра војног у погледу инвалидске потпоре за рањенике из српско-бугарског рата.

Читају се многа питања и предлози посланика а молбе и жалбе од приватних особа, општина, задруга и др. упућује се разним одборима.

Председник: прелазимо на дневни ред.

Изв. чита извештај фин. одбора: о предлогу Мил. Милојевића да свака општина држи шумадинско нерасте. Одбор не усваја тај предлог. (Смеј.)

Мил. Милојевић: Ми се често смејемо кад не треба. Смејалисмо се на понуду 10.000 добровољаца у српско-бугарском рату, а сваки војник нам је требао. Смејемо се и сад кад је реч о напредовању једне гране сточарства Српска стока била је некад прва у Европи, ранили смо сву Европу, а сад се та стока изметла. Немојмо ову ствар узимати олако и с „вишег гледишта.“ Одборова је одлука неправедна. Наше коњарство, сточарство било је некад на најбољем ступњу, то показују грбови наших покрајина и народне песме. Молим да се усвоји предлог.

Таушановић: Наша је погрешка, да се у озбиљним стварима бацамо на поетско гледиште, као и г. Милојевић. Министар народне привреде поднеће о свему зак. предлог, те је овај предлог излишан. Нема спреме код садашњих општина, јер би они расу могли само — упропастити. Одбор је све то знао, а министар ће се постарати, да буде од свега тога ствар користи.

Мил. Милојевић: О поетском гледишту не може бити говора кад је реч о воловима и свињима. Моли да му се предлог усвоји.

(Скупштина одбија Милојевићев предлог.)

Предлог Мил. Милојевића и др. да се у новоослобођеним крајевима оснују угледна пољопривредна добра о трошку сваког среза. — Одбор предлаже тај предлог. (Прима се.)

Расправља се предлог о оснивању виноделске школе у крајини ман. Букову. Одбор финансијски предлаже да се упути влади на одлуку, јер неможемо располагати са манаст. имањем.

Љуба Новаковић говори о важности виноделства. Скупштина је већ решила да се оснује једна виноделска школа, ма да је у буџету 60.000 дин. за то, школа се ипак није подигла.

Министар нар. привреде помишљао је на виноделску школу. Нема се новаца, то је највећа сметња. Није за среске подруме, већ за винарско друштво и школе. За друштво треба 2 мил. динара а тога нема. — Предузете су мере против филоксере. Ради се на пресађивању америчанске лозе. Промислиће о свим предлозима.

Арсеновић: Нека се имање манастира уступи држави или нека се узме под закуп.

Поп Новак: Најдобротворнија је циљ дизање народног благостања, зато за ту циљ нека послуже манастири. Нада се, да се томе неће противити духовне власти. Све стоји до владе. Ако она поради, духовна власт неће бити противна.

Спасоје Радосављевић: Кад манастирска имања тако опадају, да не могу порезу на плаћају, ваљају се употребити бар да што корисно. Треба у њима основати школе, угледна добра. О штедњи неможе бити говора, кад је у питању нар. привреда. Треба тражити изворе привредве. Зло кад они пресуше.

Минист. привреде: Нису довољне жеље треба ставити за то и новаца на расположење.

(Претрес је свршен, усвајањем предлога.)

Предлог попа Аврама и Ђ. Брачинца да се измене закон о учит. платама. Одбор каже да је измена излишна јер је закон јасан.

Поп Аврам говори о штети коју трпи учитељство са кривог тумачења овог закона. Због српско-бугарског рата изостала је ревизија, те учитељи нису добили белешке, те им је по овом закону пропала једна година за унапређење. Одбор је растумачио закон и он је задовољан тим. Садањи мин. просвете још већма упропаштава учитељство, но пређашњи.

Мин. просвете. Закон је јасан. Чинио је да учитељима не буде криво. Поднеће зак. предлог, који ће регулисати ствар о оценама у унапређењу.

Поп Новак: Скупштина је надлежна, да тумачи закон. Неправедно је схватање г. министра. Нека се унапреди онај, који је радио.

Живан Живановић чита спорни чл. 6. §. тумачи га. У споровима нека решава министар просвете.

Мин просвете: Ја сам већ рекао да ће се о свему поднети нарочити зак. предлог.

Поп Марко: Учитељи су биле жртве за време оба рата. Смањивале им се плате. Премештено је 500 учитеља. Све због нерасположења њихових претпостављених а за њихово деловање у њиховом јавном грађанском животу. (Тако је)

Таушановић: Министар је криво тумачио. Закон је збиља јасан, ал га нису добро тумачили. Нек се да учитељима задовољење.

Андра Николић: Тражи да се изостави реч „узастопце.“ Анализе ту реч, која носи шкоде при оцењивању учитеља. Треба изнети питање, како може и бити године без ревизије? Свака година за себе треба да је оцењена. Учитељи имају право на повишицу и са три оцене у четир године, јер учитељи нису избегавали ревизију. Што ревизор није дошао? Да се усвоји мишљење одборово. (Врло добро.)

После још неког објашњења, примљен је предлог одбора. Чита се краљев указ, који овлашћује мин. фин. да поднесе зак. предлог о новом зајму, после чега се чита писмено објашњење министра финансија о тој ствари. Ту се вели: Затекли смо дуг: сталан 254, привремени 32 милијона. Лањски зајам није покрио сав прив. дуг, још га има 20 мил. дин., а привремени су дугови најскупљи и штетни по кредит државни. Они се не могу даље трпети, За то се узима овај зајам. Узет је по 76%. Да се заком као хитан прогласи. (Не усваја се као хитан. — Иде одбору).

Председник чита кандидацију војеног одбора. Изабрани су у њега: Риста Поповић, Мих. Богатинчевић, Ђока Брачинац, Св. Блазнавац, Цветковић, Ст. М. Петровић, Мих. К. Ђорђевић, Влад. Вујевић и Радисав Митровић. — Састанак је закључен у 1 сат. Председавао је председник Туцаковић.

* * *

Београд, 13. децембра.

У данашњој скупштинској седници било је бурних призора. У мало што не доби министар просвете: А. Васиљевић — неповерање. Карактеристично је то, да му је овај колач спремао Карапешић — либерал. Све је било због постављања неких професора на вел. школи. Остало је на томе, да је Карапешић изјавио да ће поднети скупштини предлог да се министар просвете оптужи.

„Одјек“ доноси у данашњем броју чланак „Накнадни избори“. Ту се жестоко напада на министра унутрашњих дела, који је поред свих обећања скупштини, дозволио незаконитости при накнадним изборима, а у корист либерала.

Железничка конвенција између Србије и Турске потврђена је од султана.

Вести из места и са стране.

Српско певачко друштво у Белој Цркви. Из Беле Цркве добили смо опширан допис о раду друштвеном и приликама, у којима се ово налази. Друштво је приредило 29. нов. (11. децембра) беседу, а о Божићу и св. Сави приредиће такође беседе са дилетантским представама. То је друштво у оном крају од велика значаја, па то већина друштвених чланова и схваћа, те свом снагом и настоји око истакнуте своје задаће. Но, на жалост, поодавно већ појавило се зло једно у друштву, које никако да се угуши. То је, да неки чланови мисле, да се не слаже са њиховим положајем, што при представама, беседама и т. д. долазе у додир са другим члановима и са овима на поредо раде на решењу друштвеног задатка. Услед тога су више таквих чланова иступили из друштва, мислећи, да тиме већ нашкоде друштву. Но друштво остаде да живи и даље, а они, видећи то, почеше да га подривају с друге стране. Почеше пањкати и клеветати друштвену управу, а неки чак одоше, па се уписаше у романско певачко друштво. Да ли је истина, што наш дописник вели, да има још „незадовољни“ чланова у друштву, па остали у друштву, да кваре овоме посао — скоро да посумњамо. Но ако је ипак истина, онда је то заиста жалосна појава! Ми не можемо допис у свој његовој опширности донети, већ донесосмо из њега само ово, што до сада рекосмо. Ако је за опомену биће и толико доста. У осталом, молимо г. дописника, да нас од сада тачно извештава о даљим догађајима у друштву, па ако и не буде никакве вајде од тога, бар ће српски свет знати, ко су та господа у Белој Цркви, што тамошње срп. пев. друштво подривају и поткопавају.

Нешто о Ротшилду јављају из Беча: Барон Ротшилд и његова жена, (играла је некад у циркусу на пајвану) добили су право да могу бити звани у двор. До сад је зато требало 16 племенитих предака. Но овде је учињена изнимка на предлог министра Тисе. Неки веле, Тиса је Ротшилда предложио због његових заслуга по подизање мађарског државног кредита, а неки веле, да је то Тиса предложио због будућег подизања државног „кредита“ и да та цела ствар иде некако у „ратне изгледе“. Ево како. Питали некад грофа Андрашија, хоће л бити рата? Он је одговорио: Чекајте да питам најпре Чивуте, хоће л нам дати новаца? Заиста, ми смо дотле дошли, да ако нам Чивути не дају више новаца, не можемо никуд ни камо.

Напаст од курјака. Јављају из Павлиша (село код Вршца): Газде, које имају стоку, не знају шта ће, јер су се појавиле гомиле курјака, који им тамане њихово добро По пољанама лежи пуно овчијих костурева и издераних кожа, а пастири причају чуда о томе, шта чине ноћу гладни курјаци. Сад се образовао одбор, који ће спремити велику хајку на курјаке, не били им тако доскочио.

Трговина.

= **Нови Сад,** 14. (26.) децембра. Време ведро сунчано. Снег лако покрио земљу. Путеви се нису поправили, те је посета у вароши нашој слаба, довоза са раном је врло мало.

На житним пијацама је врло мало промета. Цене су рани се одржале досадање.

На нашој пијаци је данас цена рани ова: Пшеница 6 ф. 40—50 н., ванредна каквоћа до 6 ф. 60 н. Наполица 5 ф. 80 н. Јечам 4 ф. 40 н. Зоб 4 ф. 50 н. Кукуруз 4 ф. 70 н. Све од 100 кгр. Брашна се задоста троши; цене су пређашње.

Пасуљ бели крупан 9 ф., жути 9 ф., пасуљица ситна виноградска 10 ф. Кромпир 3 ф. Лук црн 3 ф. од 100 кгр. Маст на више 58 ф., на мање 60 ф. Сланина 55—57 ф. од 100 кгр.

На свињској пијаци се тражу тешки свињи. Плаћа се за добро уређене 42—44 н. Овци 8—13 ф. од пара. Теоци 10—24 ф. од ком.

Вино бело ново 7—10 н., шиљер 10—14 н. Старо бело 10—16 н., шиљер 12—18 н. Комовица чиста 15—18 н., шљивовица 18—26 н., стара шљивовица 32—48 н. Све од 1 литре.

*

У **Будимпешти,** 12. (24) децембра. Пшеница слабо пуњена; воља за куповање због празника божићних ограничена, промета до 7000 м. ц. Цене без промене. Остала зрна се слабо траже. Пшеница потиска тешка 81·5 7 ф. 50 н., 81· 7 ф. 47½ н., 80. 7 ф. 45 н., 79 5 7 ф. 40 н., 79· 7 ф. 35 н. Пештанска 80·5 7 ф. 45 н., 79· 7 ф. 40 н., 78·5 7 ф. 35 н. Банатска 79 5 7 ф. 40 н. Бачка 76·5 7 ф. 32½ н. Све на три месеца. Раж 5 ф. 60—70 н. Јечам 6 ф. 40—80 н. Зоб 5 ф. 40—60 н. Кукуруз банатски 5 ф. 15 н. Све за готов новац.

Пшеница за пролеће 7 ф. 50 н., за јесен пшеница 7 ф. 70 н. Кукуруз за мај-јуни 5 ф. 85 н. Зоб за пролеће 5 ф. 78 н.

*

У **Араду,** 12. (24.) децембра. На житној пијаци је слабо довоза са раном. Пшеница 6 ф. 20—6 ф. 50 н. Кукуруз 4 ф. 90—5 ф. Зоб 4 ф. 70 н. од 100 кгр. Спирит без промене.

*

У **Бечу,** 12. (24.) децембра. На житној берзи овладала беспослица. Закључена пшеница за пролеће 7 ф. 75 н. Зоб за пролеће 6 ф. 13 н. Кукуруз нов 6 ф 33 н. Раж за пролеће 6 ф. 23 н.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

(Стигли 14. децембра у вече.)

Цариград. Руски посланички саветник Ону протестовао је код турске владе због поновљених упадаја Курда на руско земљиште и одлучно захтевао да предузме сходне мере против тога на граници. Код Исмида било је сукоба између Турака и Черкеза.

Рим. Река Тибер расти још једнако. Нижа места у вароши поплављена су.

Рекаш. Влак на аустро-угарској жељезници испао из шина. Од путника није нико страдао.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

НЕДЕЉНИ РЕД ПОЗОРИШНИХ ПРЕДСТАВА.

У уторак 15. децембра: **„Отело“.** Трагедија у 5 чинова, написао В. Шекспир, прва 4 чина превео Г. Гершић, а пета А. Хаџић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

У четвртак 17. децембра: **„Честитам“.** Шаљива игра у 1 чину, с певањем, од Косте Трифковића. — За тим: **„Љубавно писмо“.** Шаљива игра у 1 чину, од Косте Трифковића. — На послетку: **„Пола вина пола воде“.** Шаљива игра у 1 чину од Косте Трифковића.

У петак 18. децембра по други пут: **„Фуршамболови.“** Позоришна игра у 5 чинова, написао Е. Ожије, превео Б. Мушицки.

У недељу 20. децембра: **„Сеоска лола.“** Позоришна игра у 3 чина, с певањем, од Е. Тота, за српску позорницу прерадио Ст. Дескашев, музика од Д. Јенка. (С новим песмама од Р. Толингера.)

У уторак 22. децембра први пут: **„Мој чеп.“** Шаљива игра у 3 чина од М. Калића.

Многопоштованом и врлоуваженом господину

Дру МЛАДЕНУ ЈОЈКИЋУ.

На својском заузимању и огромном труду вашем приликом љуте и опасне болешће мога сина, — које га од извесне смрти спасосте и у потпуно здравље повратисте, — изричем овим моју најтоплију благодарност.

С дубоким поштовањем

А. Лазаревић

✝

Свима сродницима и пријатељима јављамо тужну вест, да нам се, непрежаљена и нигда незаборављена ћерка, односно сестра

МИЛЕВА ЦВЕЈАНОВИЋЕВА

7. децембра т. г. у 8 сахата у вече, у 26. год. живота свога, у вечност преселила.

Уједно исказујемо овом приликом и своју најтоплију захвалност г.г. свештеницима наиме: преч. г. протопрезвитеру Вукашиновићу, г. пароху Бошковићу и г. ђакону Петровићу, а особито г. Трбићу капелану, који је својом сходном надгробном беседом губитак нам живо представио, али уједно и тужном нашем срцу мелема и утехе пружио; свима госпођицама и господи младићима и осталим пријатељима, који при тужном спроводу суделоваху изричемо такође најтоплију захвалност.

Вршац, 12. децембра 1887.

Коста и Јелена Цвејановић отац и мати, Ђорђе и Сава Цвејановић браћа, сестра Драгиња, удата Николић.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Усљед одборског закључка српске православне црквене општине из седнице од 21. новембра бр. 133/1887. расписује се стечај на једно стипендијско место из добротворне грађанске закладе Јована Остојића и супруге му Терезије рођ. Зозук; за ученика средњи или виши школа.

У смислу 9. тачке III. одсека основног писма стипендија ова за ученика средњи школа док је у месту родитеља или старатеља износи 100 фор. аust. вред. ван места своји родитеља или старатеља на страни 250 ф. а слушаоц академије или свеучилишта добија годишње 400 ф.

Првенство имају у првом реду имају суботички сродници са завештатељима, у другом реду ван Суботице, у трећем реду суботички синови а напослетку Срби православне вероисповести ма из ког краја Аустро-Угарске монархије.

Просиоци своје молбенице снабдевене са крштеним писмом, сведочбом о свршеним школским наукама, лечничким изказом о стању здравља и развитку тела, а сродници и са сведочбом сродства најдуже до 14. (26.) јануара идуће 1888. године подписаноме нек поднесу.

У Суботици 2. (14.) децембра 1887. год.

Стеван Манојловић
управитељ Остојићеве закладе.

2—2

Код долепотписаног може се **1 кила леба за 9 новч., 1 литра вина ван куће за 18 новч. добити.**

ПЕТКО ГРУЈИЋ,
дунавска улица, број 8.

1—3

иста побуђује веровање, да је г. парох, сувише вешт доћи до туђи писама и туђег рада, па зато хоћу да претпоставим, опет да претпоставим, да он има у оригиналу оба горња писма кнез Михаилова, и оно од 30. августа 1842. (а не, лажно 1843) писано Милошу Богићевићу, и оно од 20. септембра 1844., писано Малом, а тако исто, да има и писмо од некаквог Чемера, писано истом Малом. Али, ко је тај Мали? Ко доказује, да су Стојана Јовановића, на двору Обреновића звали: Мали, кад он ни растом ни духом, није био мали. Госп. парох кочопери се описом једне буне, па већ мисли да је постигао степен историчара, а не зна, да је несавесно унети у историју нешто као позитивно, без доказа, а докази нису само живи сведоци, него и логичка извођења, али тога нема ни трага у свом трабуњању г. пароховом, како се буна спремала у биртији његовог оца, између Стојана и други завереника. Он мисли, да публика треба да верује његовој бради, да су Стојана на двору Обреновића звали: Мали.

Ја сам увео рђав начин, да све попуштам госп. пароху, претпостављајући да је истина ово, да је истина оно, и хоћу да останем доследан томе мом рђавом начину, докле год здрава памет дозвољава, да се може веровати, па хоћу и да одобрим, да су доиста Стојана звали Мали, и тако да су оба писма и од кнез Михаила, и од Чемера, писана Стојану Јовановићу Цукићу, и хоћу да одобрим, да Чемер, није нико други, до Медаковић, и најпосле да је Медаковић био секретар, или већих, књаза Милоша, али не одобравам г. пароху, да писмо књаза Михаилово од 20. септ. 1844. наопако тумачи: да се новци код Петровића, трговца у Земуну, разуму новци код Богдановића, а рачуни о добрима кнежевим да је то рачун оца пароховог Дише, што је на Стојанове момке трошио. То је просто на просто рећи, лудост. Писмо књаз Михаилово, ма од које га руке сматрали, нема апсолутно никакве везе са буном и са Стојановим плановима, а друго, оно је писано 20. септ. 1844. у Теплицу (у Чешкој), а Стојан је прешао у Србију у петак 22. септембра у зору; по томе, оно није могло ни затећи Стојана у Руми, да би се у оно време пошта шиљала данашњом жељезницом, а некамо ли, што је пошта до скорашњи година, деликанцем на коњма ношена, и од Теплице до Руме је требала осам дана.

Да су онда та писма, били пред преким судом, и ако су судије сви до једног, били прави Вучићевци, и наравно непријатељи Обреновића, неби ни на ум пало да их употребе као доказ против Михаила.

(Наставиће се.)

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.